Kvinden og Samfundet

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 22. | Kontor: Nørregade 33, St. | 27. December 1899. | Udgaar hver Tirsdag. | 15. Aarg.

Mary Steen,
Kongel. Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

HÆDERS-DIPLOM VED KVINDERNES UDSTILLING 1895.

Panoptikon, V, 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

Læge Emmy R. Neukirchs
Tandklinik 10—3.
56, 1., Nørre Farimagsgade.
Hellerup 157. Kl. 10—12.

THEHUSET Nr. 1.
Kongens Nytorv 14.
Specialitet:
Smaa Pecco bl. m. grøn.
2 Kr. pr. Pd.
Eneudsalg af Fru Emmy Thulstrups **hjemmelavede Konfekt.**

GENERENDE HAARVÆKST
fjernes for **bestandig.**
Kun Frederikke Wendrich.
Nyhavn 37.

Marie Jensen.
Blomsterforretning.
Kranse og Buketter.
Frederiksberggade 3.

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Kunstige Tænder
indsættes smukkest og billigst med Garanti
Reparationer paa 2 Timer.
Julie Detlefsen,
Frederiksborggade 41. Telef. 1906.

Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

FRU LAURA MADSENS
hjemmelavede Konfekt.
Telefon 17522.

Knabrostr. 4 1ste Sal.

Knabrostr. 4, 1ste Sal.

Stort og righoldigt Udvalg
af Marcipan og Konfekter.

Christine Søeborg
Kjøbmagergade 16 II
Salon for Frisering, Hovedbade og Haararbejde.
Telefon 19536.

Juletanker.

Kender du skønnere Navn end Jul?
Jul i din Tone, Jul i dit Hjærte,
Jul i Alverdens bitreste Smerte.
Leg ogsaa du med din Sorg nu kun Skjul!
Kender du skønnere Navn end Jul?

Kender du bedre Musik end de unges
Brusende, dejlige Julesang?
Kender du varmere, ægtere Klang,
End den, der af Barnestruber sjunges?
Kender du bedre Musik end de unges?

Kender du renere Glans i et Øje,
End den, der straaler ved Juletid,
Naar Barnet sidder hos Moder blid
Og stirrer paa Lysene fra det høje?
Kender du renere Glans i et Øje?

Kender du dejligere Hilsen, end denne:
Glædelig, glædelig Julefest?
Kender du bedre Ven, end netop
Den hjemlige Julegæst?
Kender du rigere, varmere Fest?

Paula Herreborg.

Lykkepsykologi.

C. Lambek: Bidrag til Ibsen-Kritiken.

Hr. Lambek er en ny og ingenlunde ubetydelig Kritiker. Det kan vel falde en eller anden lidt for Brystet, at den unge Forfatter synes, han maa omskrive Henrik Ibsen, omdigte hans mest berømte Skikkelser, som om Ibsen var en afdød Klassiker, hvis Tanker ikke længer kunde sætte Sindene i Bevægelse. Og den moderne Brand, Forfatteren tegner, sagtens efter en ham nærstaaende Model, vil i manges Øjne ikke være nogen egentlig Forbedring af det gamle ibsenske Sandhedsvidne. Kærligere er han ikke bleven og heller ikke høfligere. Hør engang, hvad han morer sig med at sige til en af sine bekendte, en velagtet Repræsentant for det højere københavnske Borgerskab: „Deres Arbejde i Menneskehedens Tjeneste (som Læge) maa være en rent aandløs Færdighed, siden den ikke har lært Dem at have dyb Opmærksomhed for det enkelte Menneskes Lykke, især for dem, der staar Dem nær. De vækker min Forundring, og jeg tror ikke paa Deres Ærlighed. De har haft Held med Dem paa nogle faa af Livets Omraader, og dette Held har bundet Deres Opmærksomhed udelukkende til de Felter. Det finder jeg tarveligt; De har godt af at vide, at De ikke er saa fuldkommen en fin Mand i alle Menneskers Øjne, derfor underretter jeg Dem om, at jeg for Fremtiden helst vil være fri for at hilse Dem paa Gaden."(!) Men denne nye Brand synes i ethvert Tilfælde at være en ærlig Karl med Tanker i Hovedet, som er for betydelige til at de kan forbigaas.

Man skal heller ikke lade sig forskrække af det noget anmassende Sprog, Forf. fører overfor tilvante moralske Værdibestemmelser som Beskedenhed og Pligtfølelse. Det skader jo ikke, at de sættes under Debat. Efter min Mening er det en psykologisk Fejltagelse, naar Forf. siger, at hvad man gjør af Pligt, gør man af Tankeælde. De gamle handler ud fra Rutine og Vane; til en streng og alvorlig Pligtopfyldelse hører der Kraft baade i Tanke og i Vilje. Pligtofre behøver heller ikke at være „kolde Ofre". De kan oprinde fra en glad og villig Tilslutning til noget stort og betydeligt, noget der føles som større og betydeligere end den enkeltes øjeblikkelige Attraa.

Forf. mener derimod, at det første og dybeste Krav, der stilles til et Menneske er det at være lykkelig; thi derpaa hviler andre Krav, at være god, smuk, at kunne udrette noget i Verden. Sandt nok! men kan man ikke ligesaa godt forlange af et Menneske, at han skal sørge for at blive Kejser, som at han *skal* være lykkelig? Det synes, som om Forf. betragter Lykken som en Kunst, der kan læres; og fra denne Side set forekommer det mig nu ogsaa, at han giver værdifulde Bidrag til det, han ønsker at skabe: en Lykkepsykologi. Etiken, mener han, falder ind under denne som en Underafdeling. Han hævder med Kraft, at alt Menneskeliv er Sjæleliv, og at derfor det, der gør lykkelig, ikke er de Ting, som glimrer for Øjnene men kan blive til visne Blade i Hænderne, ikke den ydre, men den indre Skæbne. I Anledning af Rosmer og Rebekka siger han — dette anføres som Prøve paa hans ret pragtfulde Stil — at „der er to diometralt modsatte Maader at forme Livslykken paa.

Paa den ene Vis var Lykken forunderlig sjælsnærende, den føltes som en Plante, der drak Sol, Dugg, Næring af Jorden, voksede højt og bredt, indtil den var at se til som et Bjerg af Blomster, at se til som en farverig Have. Paa den anden Vis var Lykken underlig sjælsfortærende, man følte den som en Ild, der knitrede i Ved, blussede ud i røde, pragtfulde Tunger, — men pludseligt blussede den ikke mere, faldt hen, laa som en mat Brand og slukkede Asken". —

Det ligger nær at dvæle en Smule ved Forfatterens Kritik af Et Dukkehjem, der giver ham Anledning til en Undersøgelse af den særlig kvindelige og mandlige Ejendommelighed. Spørgsmaalet er her, siger han: Var der hos Dukken Nora noget ægte og fuldformet kvindeligt, som Helmer ikke levede sammen med? Og var der i Helmer noget ægte og fuldformet mandligt, som Nora kunde finde Glæde og Udvikling i at leve sig tilhobe med og som hun har forsømt? Svaret herpaa vil fælde Dommen over de to Ægtefæller og forklare Grunden til deres Ægteskabs Fallit.

Han fremsætter nu en Række meget ensidige, men ingenlunde aandløse Bemærkninger om Kvindekarakteren i Almindelighed, hvilke han samler deri, at Kvinden har Sans for det øjeblikkelige, Evne til at opklare og fylde det med Liv. Han har stærkt fat paa det barnlige hos Kvinderne. De „springer op, klapper i Hænderne, de tripper af Utaalmodighed, deres Fornærmelse er noget af det mest stivnede, — indtil de glemmer den." De lyver, men kun fordi de vil tænke og føle udelt, ingen forstaar som de at lyve ærligt; han har heller ikke egentlig noget imod at de lyver, thi Kvindens Liv og Skønhed . . . . forløber som en Bølges Skvulpen; . . . . for at denne Ynde skal holde sig maa den idelig udløses paany. Sørger man derfor, *saa* er Kvinden ikke som Skum paa Vand. — Men Kvinder bliver dog ogsaa undertiden voksne Mennesker, af og til endog med en fint sleben Intelligens; og saa kan denne ærlige Lyven blive farlig. Hellere da end at løbe an paa, at en Mand skal være parat til at tage Vare paa Kvindens Sanddruhed, maa man vænne hende til ligesom Mændene at staa til Ansvar for hvad hun siger og gør saavel udenfor som indenfor Hjemmets skærmende Kreds, selv om hun derved bliver mindre letbevægelig, mindre skikket til den Opgave, Forfatteren tildeler hende: at udfylde "den dødelige Tomhed" i Mandens Sind.